

ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE RELATIONAL AESTHETICS OF CONFLICT ON TRADITIONAL AND MODERN
CULTURE**

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Fine Arts Program in Visual Arts

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2016

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ ความสัมพันธ์ทาง
สุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ ” เสนอโดย นายอภิพล
เดชะมังคลานนท์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ทัศนศิลป์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ
2. อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

...../...../.....

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปริญญา ตันติสุข)

...../...../.....

กรรมการ

(อาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัญ)

...../...../.....

กรรมการ

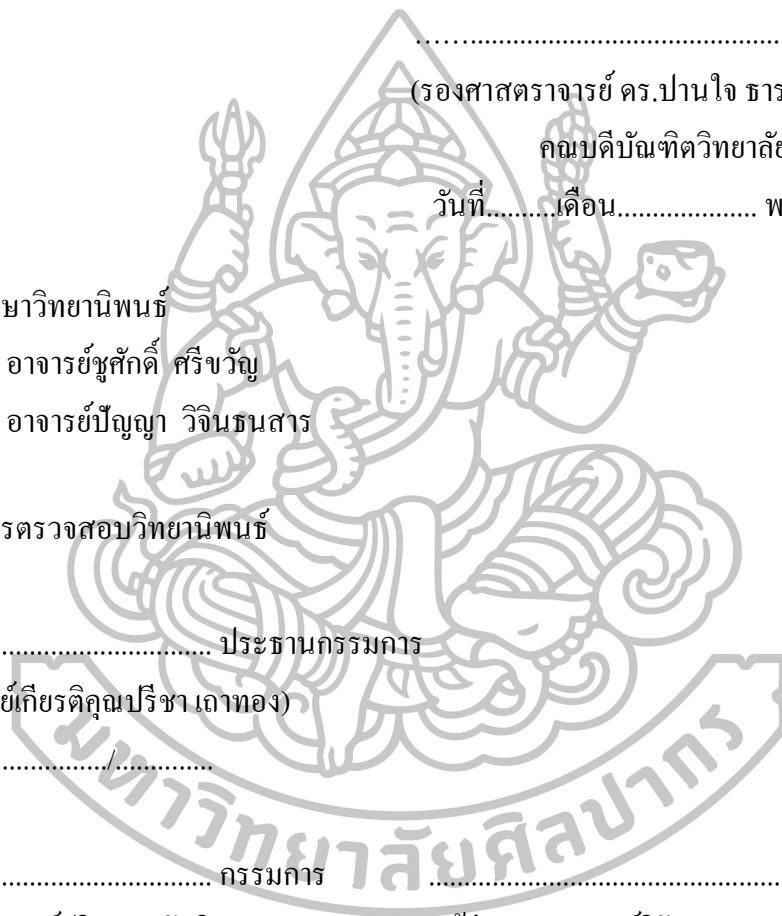
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัชญา ดวงรัตน์)

...../...../.....

กรรมการ

(อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร)

...../...../.....

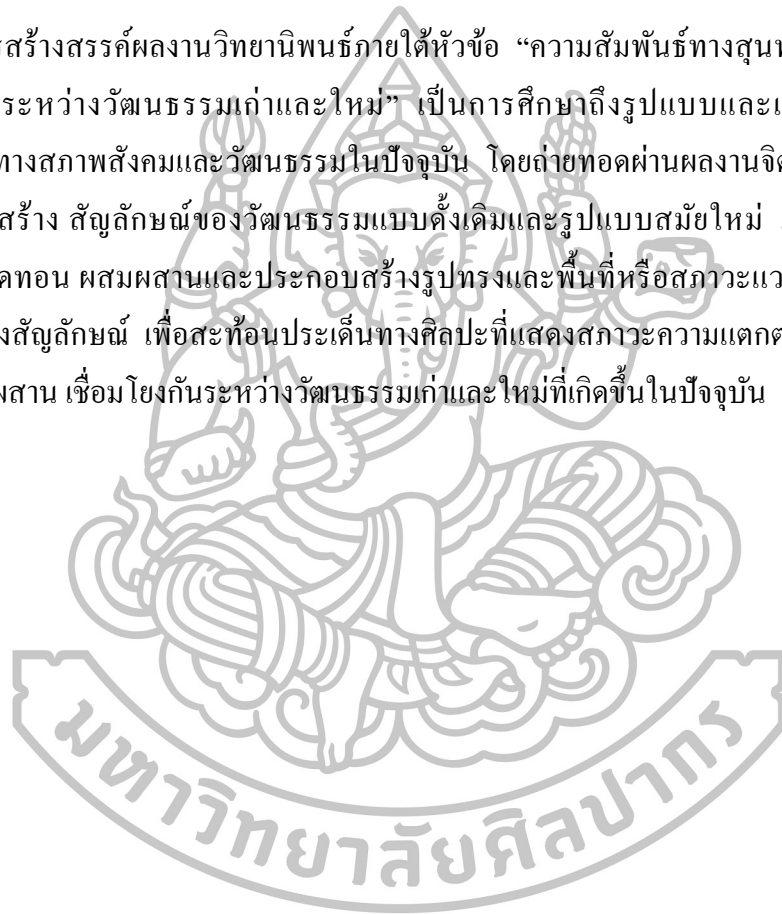

57004212 : สาขาวิชาทัศนศิลป์

คำสำคัญ : จิตรกรรมร่วมสมัย / สุนทรียศาสตร์ / วัฒนธรรมเก่าและใหม่

อภิพล เตชะมังคลานนท์ : ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ชูศักดิ์ ศรีขวัญ และ อ.ปัญญา วิจินธนสาร. 53 หน้า.

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่” เป็นการศึกษาถึงรูปแบบและเนื้อหาจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน โดยถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรมที่อาศัยรูปทรงโครงสร้าง สัญลักษณ์ของวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมและรูปแบบสมัยใหม่ แสดงออกด้วยวิธีการเพิ่ม ลดทอน ผสมผสานและประกอบสร้างรูปทรงและพื้นที่หรือสภาวะแวดล้อมใหม่จากจินตนาการเชิงสัญลักษณ์ เพื่อสะท้อนประเด็นทางศิลปะที่แสดงสภาวะความแตกต่าง หลากหลาย และการผสมผสาน เชื่อมโยงกันระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

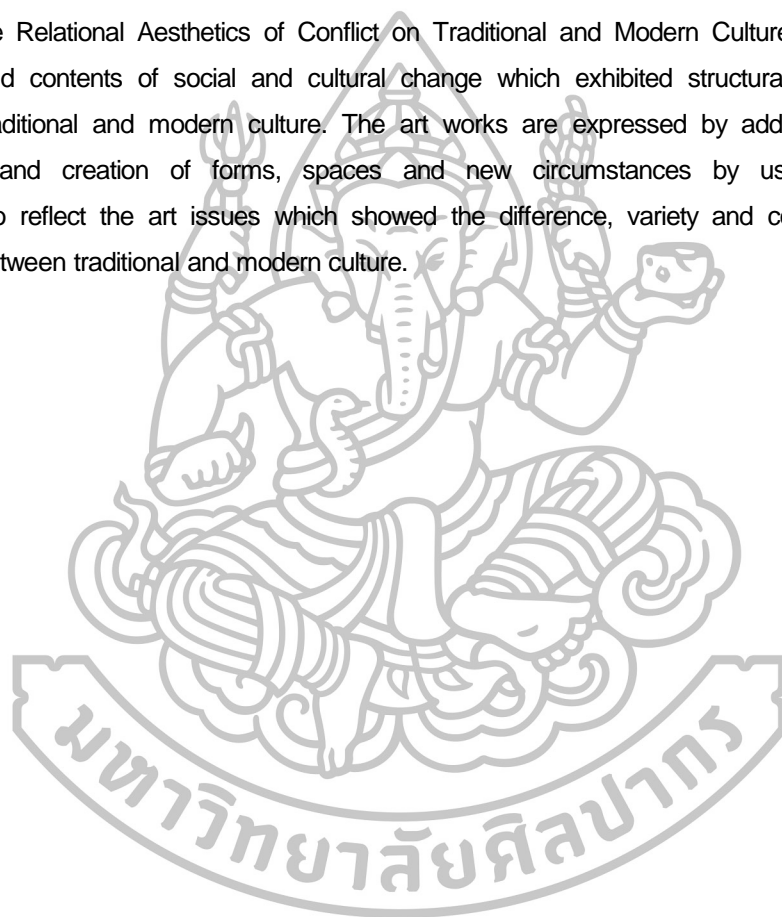
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

57004212 : MAJOR : VISUAL ARTS

KEY WORD : CONTEMPORARY PAINTING / AESTHETICS / TRADITIONAL AND
MODERN CULTURE

APHIPHOL TECHAMANGKHALANON : THE RELATIONAL AESTHETICS OF
CONFLICT ON TRADITIONAL AND MODERN CULTURE. THESIS ADVISORS : CHUSAK
SRIKWAN AND PANYA VIJINTHANASARN. 53 pp.

The Relational Aesthetics of Conflict on Traditional and Modern Culture is a study of the forms and contents of social and cultural change which exhibited structural Fine Art and symbol of traditional and modern culture. The art works are expressed by addition, reduction, composition and creation of forms, spaces and new circumstances by using symbolical imagination to reflect the art issues which showed the difference, variety and composition that associated between traditional and modern culture.

Program of visual arts

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2016

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอโน้มรำลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์ทั้งหลายที่ช่วยดลบันดาลให้ข้าพเจ้าพบเจอแต่ความสุขความเจริญ

กราบขอบพระคุณของบิดามารดาพร้อมทั้งพี่น้อง ด้วยความรักและความกตัญญูอย่างยิ่ง

กราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิมเสมอ ผู้ก่อตั้งภาควิชาศิลปะไทย อาจารย์ปัญญา วิจินธนสาร และ อาจารย์ชูศักดิ์ ศรีขวัณ ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ รวมถึงคณาจารย์ภาควิชาศิลปะไทยทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แนะนำสั่งสอน ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดี รวมถึงสรรพสิ่งทั้งหลาย ข้าพเจ้าขอโน้มรำลึกและเคารพเป็นอย่างสูง และขอให้ความดีเหล่านี้เกิดประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจศึกษาหาความรู้ทางด้านศิลปะตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของการศึกษา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา.....	2
ขั้นตอนของการศึกษา.....	3
แหล่งข้อมูล.....	3
2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	4
ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	4
อิทธิพลที่ได้รับจากสภาพสังคม.....	5
อิทธิพลที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง.....	6
อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมไทยและประติมากรรมไทยตามศาสนสถาน.....	9
อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมสมัยใหม่.....	14
3 การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์.....	17
วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	17
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	18
ขั้นตอนและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงาน.....	19
4 การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	25
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1.....	25
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2.....	32
การสร้างสรรค์ระยะผลงานวิทยานิพนธ์.....	38

บทที่	หน้า
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1.....	38
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2.....	38
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3.....	39
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	39
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5.....	40
5 บทสรุป.....	46
รายการอ้างอิง.....	47
ภาคผนวก.....	48
ประวัติผู้วิจัย.....	52

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพของมวลชนขณะเบียดกันขึ้นรถไฟฟ้า.....	5
2 ภาพของเด็กไทยกำลังใช้สมาร์ต โฟน(Smart Phone)และแท็บเล็ต(Tablet).....	6
3 วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร.....	7
4 วัดอมรินทรารามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร.....	7
5 โครงสร้างของสถานีรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงค์(Airport Rail Ling) กรุงเทพมหานคร..	8
6 ตึกสูงใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	8
7 ตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทธไสสวรรคย์.....	10
8 วัดสระบัว เพชรบุรี.....	11
9 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) กรุงเทพมหานคร.....	12
10 ศิลปินจำหลักหิน บริเวณโดยรอบพระปรางค์วัดอรุณฯ กรุงเทพมหานคร.....	13
11 ยักษ์มารแบก ลิงแบกฐานเจดีย์ทรงเครื่อง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร.....	13
12 พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร.....	14
13 สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ บริเวณสยาม กรุงเทพมหานคร.....	15
14 ภาพจำลอง ตึก maha-nakhon สูง 77 ชั้น.....	16
15 ภาพร่างลายเส้นผลงานวิทยานิพนธ์.....	20
16 ภาพร่างลายเส้นผลงานวิทยานิพนธ์.....	21
17 การร่างภาพด้วยดินสอดินและสีอะคริลิก.....	21
18 การร่างภาพและสร้างค่าน้ำหนัก.....	22
19 การทำพื้นผิวโดยรวมของภาพ.....	22
20 การสร้างค่าน้ำหนักระยะที่ 1.....	23
21 การสร้างค่าน้ำหนักระยะที่ 2.....	23
22 การสร้างค่าน้ำหนักระยะที่ 3 และเริ่มเก็บรายละเอียด.....	24
23 การเก็บรายละเอียดและเสร็จสมบูรณ์.....	24
24 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	26
25 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	26

ภาพ	หน้า
26 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 3.....	27
27 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 4.....	27
28 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 5.....	28
29 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 6.....	28
30 ภาพบรรยากาศการติดตั้งผลงานระยะเวลาที่ 1 นิทรรศการ “Hope in the Darkness” Whitespace gallery Bangkok.....	29
31 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 7.....	30
32 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 8.....	31
33 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 9.....	31
34 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 1.....	33
35 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 2.....	33
36 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 3.....	34
37 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 4.....	34
38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 5.....	35
39 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 6.....	35
40 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 2 ชั้นที่ 7.....	36
41 ภาพบรรยากาศการติดตั้งผลงานระยะเวลาที่ 2 และระยะวิทยานิพนธ์ นิทรรศการ “Hope on the Ruins” พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหอศิลป์ กรุงเทพมหานคร...	37
42 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	41
43 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	42
44 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	43
45 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	44
46 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ในยุคสมัยแห่งทุนนิยมเบ่งบานและเทคโนโลยีที่รวดเร็วจนใจเพียงมือคลิก แต่อิทธิพลบางอย่างทางวัฒนธรรมจากยุคก่อนก็ยังคงมีผลสืบเนื่องมาสู่ยุคปัจจุบัน ฉะนั้นในขณะที่เราเห็นการเปิดรับสื่อใหม่ๆ แต่ก็ยังคงมีการข้ามไปข้ามมาหรือการเชื่อมโยงกระทั่งผสมผสานกันอยู่บ่อยครั้ง¹ โลกในทุกวันนี้ได้ก้าวเข้าสู่สังคมแห่งดิจิทัล และดูเหมือนจะเป็นหนทางแห่งความเจริญก้าวหน้าไปอีกขั้นของสังคมโลก จนปฏิเสธไม่ได้ถึงสภาวะไร้พรมแดนทางวัฒนธรรม ความทันสมัยและเทคโนโลยีถูกคาดหวังให้มีบทบาทเสริมความต้องการ ความแข็งแกร่ง และความสะดวกสบายให้กับผู้คน สังคม และธุรกิจมากยิ่งขึ้น

ศตวรรษที่ 21 (21st Century) ถือเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เลยก็ว่าได้ เพราะทุกอย่างดูจะรวดเร็วจนใจไปหมด สังคมไทยและสังคมโลกจึงมีการตื่นตัวในเรื่องของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นกุญแจนำไปสู่การแข่งขันในทุกๆ ด้าน ทั้งทรัพยากร- ธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ รวมถึงวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ ด้วย เมื่อสังคมโลกเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น ความหลายหลายทางความรู้และวัฒนธรรมจึงมีมากขึ้น การเผชิญหน้าระหว่างวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้น หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งในปัจจุบันอะไรที่เป็นกระแส หรือกิจกรรม หรืออื่นๆ ก็มองเป็นวัฒนธรรมได้ทั้งสิ้น จึงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ

ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

วัฒนธรรมในปัจจุบันคงไม่ใช่เฉพาะเรื่องของการสืบสานวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีแต่เพียงอย่างเดียว เพราะเมื่อสังคมเปิดกว้างและเชื่อมโยงเข้าหากันมากขึ้นกว่าในอดีต การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมจึงเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม และอาจจะดูเร็วเกินกว่าที่โครงสร้างทางสังคมไทยนั้นจะปรับตัวได้ทัน ฉะนั้นการเกิดปัญหาต่างๆ

¹ วราภรณ์ พวงไทย, “บทบรรณาธิการ,” *baccazine*, 10 (แจกฟรีรายสามเดือน 2557): 1.

ภายในสังคมจึงเริ่มมีมากขึ้น สังเกตได้จากช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยประสบกับปัญหาทางสังคม ความวุ่นวาย ความขัดแย้ง และความรุนแรง โดยเฉพาะในโลกของโซเชียลมีเดีย(Social Media) ที่มีอิทธิพลอย่างมากในยุคปัจจุบัน และดูเหมือนจะกลายเป็นเรื่องธรรมดา จนเป็นความเคยชินภายในสังคมไทย

การให้ความสำคัญกับความเจริญทางด้านวัตถุนิยมภายนอกอย่างเต็มรูปแบบ ในบางครั้งถ้ามากเกินไป ย่อมส่งผลกระทบต่อความเจริญทางพุทธิปัญญาภายในได้

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อแสดงให้เห็นถึงสุนทรียศาสตร์ การผสมผสานของทั้ง 2 วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันแต่กลับสามารถอยู่ร่วมกันได้ ในแบบผิดที่ผิดทาง
2. เพื่อสะท้อนประเด็นของความขัดแย้งและการเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ในสังคมปัจจุบันที่มีความสัมพันธ์กัน ผ่านผลงานจิตรกรรม
3. เพื่ออาศัยสื่อศิลปะตั้งคำถามถึงความเป็นไปของสังคมไทย และเป็นผู้สังเกตการณ์ต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง

สมมติฐานของการศึกษา

การอยู่ร่วมกันของ 2 วัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน คือทั้งเก่าและใหม่นั้น ได้ถูกทำให้เชื่อมโยงหรือผสมผสาน ในแบบที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว แต่ความแตกต่างทำให้เห็นถึงความขัดแย้งได้อย่างชัดเจนในเวลาเดียวกัน คำถามก็คือแล้วทำไมทั้ง 2 วัฒนธรรมที่ดูไม่เข้ากันก็ยังคงดำเนินมาได้จนถึงปัจจุบัน ข้าพเจ้าจึงเลือกวิธีการสร้างสรรค์ในกระบวนการของจิตรกรรม เพื่อผสมผสานรอยต่อของความแตกต่างเหล่านี้ให้สามารถอยู่ร่วมและขัดแย้งในเวลาเดียวกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านรูปแบบ เป็นรูปแบบศิลปะ 2 มิติ โดยใช้รูปลักษณะของสถาปัตยกรรมไทยและประติมากรรมไทย รวมถึงตึกอาคารสมัยใหม่ นำมาตัดต่อและลดทอนตามจินตนาการเชิงสัญลักษณ์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา นำเสนอมุมมองทางด้านสุนทรียภาพ และประเด็นของรอยต่อระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ ที่เชื่อมโยงและขัดแย้งในเวลาเดียวกัน

3. ขอบเขตด้านเทคนิควิธีการ จิตรกรรมสีอะคริลิก และดินสอคำบนผ้าใบ

ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าด้านเนื้อหาเรื่องราว
2. รวบรวมข้อมูลในเรื่องที่จะสร้างสรรค์
3. นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาเพื่อสังเคราะห์และร่างภาพ
4. สร้างภาพร่างผลงาน และค้นหารูปทรงในการนำเสนอ
5. สร้างสรรค์ผลงานจริง โดยอาศัยเค้าโครงจากภาพร่าง แต่สามารถปรับแก้ไขได้
6. วิเคราะห์ผลงานที่สร้างสรรค์เพื่อหาข้อดีและเสีย และพัฒนาผลงานให้ดีขึ้นจนสมบูรณ์

ที่สุด

7. นำเสนอผลงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษาคณะกรรมการ เพื่อรับคำวิจารณ์และพัฒนาแนวทางการสร้างสรรค์

แหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลภาคสนาม
 - 1.1 สัมภาษณ์ที่จริง แล้วจึงบันทึกด้วยภาพถ่าย
 - 1.2 บันทึกเป็นภาพร่างและจดบันทึกลายลักษณ์อักษร
2. ข้อมูลภาคเอกสาร
 - 2.1 หนังสือเกี่ยวกับงานช่างโบราณ สถาปัตยกรรมไทยและรูปแบบสมัยใหม่
 - 2.2 วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
 - 2.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

เฮราคลิตุส(Heraclitus) นักปรัชญาชาวกรีกเคยกล่าวไว้ว่า “เราไม่สามารถจุ่มเท้าลงในสายน้ำเส้นเดียวกันได้ถึง 2 ครั้ง ทุกครั้งที่หวนกลับมา สายน้ำเส้นนั้นก็เปลี่ยนแปลงไปเสียแล้ว” การเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสัจธรรมเที่ยงแท้ของชีวิตและธรรมชาติ สังคมวัฒนธรรมก็มีการปรับตัวเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกัน²

ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล โลกที่สังคมเปิดกว้างแบบเสรี การขยายตัวของเศรษฐกิจทำให้สังคมเกิดสถานะแห่งการแข่งขัน และริบเร่งมากยิ่งขึ้น ปัญหาทางสังคมเริ่มทวีคูณ กระแสของวัฒนธรรมใหม่ๆ เริ่มเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากยิ่งขึ้น จนเกิดภาวะของการอยู่ร่วมของสิ่งที่เข้ามาใหม่กับของดั้งเดิมที่มีอยู่

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในศิลปะ ความงามเป็นพื้นฐานขั้นต้น งานศิลปะที่ดีจะให้ความพอใจในความงามแก่ผู้ดูในขั้นแรก และจะให้ความสะเทือนใจที่คลี่คลายกว้างขวางยิ่งขึ้นด้วยอารมณ์ทางสุนทรียภาพของงานศิลปะนั้นในขั้นต่อไป หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า งานศิลปะที่ดีจะให้ความพอใจจากการประสานสัมพันธ์กันในรูปทรงเป็นประการแรก ถ้าปราศจากคุณสมบัตินี้เสียแล้ว ก็เท่ากับเป็นการปิดประตูเสียตั้งแต่ขั้นต้น คนดูไม่สามารถที่จะค้นหาความหมายที่อาจมีอยู่ภายในงานนั้นต่อไปได้

² ยศ สันตสมบัติ, มนุษย์กับวัฒนธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), 319.

³ ชลุด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2542), 7.

อิทธิพลที่ได้รับจากสภาพสังคม

ดูเหมือนว่าการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าเพื่อไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ที่สังคมโลกให้ความสนใจและพยายามพัฒนาศักยภาพที่ตนมีให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเตรียมพร้อมในทุกๆด้านให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สังคมไทยเองก็เป็นเช่นนั้น แต่ดูเหมือนว่ากลับกลายเป็นการเข้าสู่สภาวะที่เร่งรีบมากยิ่งขึ้นและเป็นปัญหาที่มีมาในช่วงหลายปี เพราะดูเหมือนความรวดเร็วเพื่อสนองต่อความต้องการนั้นก็อาจเหมารวมในเรื่องของการบริโภคไปด้วย กระบวนการผลิตจึงจำเป็นต้องเร่งรีบตามความต้องการ ระบบอุตสาหกรรมจึงยิ่งโตมากขึ้น และอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงสภาพของจิตใจด้วย เนื่องจากความเร่งรีบอาจเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ สมารถสิ้น ความอดทนต่ำ สุดท้ายก็อาจเป็นปัญหาที่นำไปสู่เรื่องของ ความขัดแย้ง ที่ในสังคมทุกวันนี้ดูเหมือนจะไม่ลดน้อยลงไป

ภาพที่ 1 ภาพของมวลชนขณะเบียดกันขึ้นรถไฟฟ้า

ที่มา: BBC Thai, ภาพสะท้อนชีวิตการเดินทางของ “ชาวเมือง” ในกรุงเทพ, เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.clipmass.com/story/99680>

โดยเฉพาะในยุคที่ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงผู้คนได้ง่าย จึงจำเป็นต้องระวังในเรื่องของการนำเสนอหรือการแสดงความคิดเห็น เพราะอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดจนนำไปสู่การแบ่งฝักแบ่งฝ่ายและขัดแย้งกัน ข่าวสารบ้านเมืองก็ดูจะมีแต่ด้านลบมากกว่าด้านบวก เห็นได้จากตามหน้าหนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับ ท่ามกลางกระแสแห่งความเจริญทางวัตถุนิยมที่ตอบสนองความ

ต้องการของมนุษย์นั้น ก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สภาวะจิตใจของผู้คนตกต่ำลง ถ้าคนส่วนใหญ่ปล่อยให้เทคโนโลยีเหล่านี้นำพาชีวิต จนกลายเป็นทาสของเทคโนโลยี

ภาพที่ 2 ภาพของเด็กไทยกำลังใช้สมาร์ทโฟน(Smart Phone)และแท็บเล็ต(Tablet)
ที่มา: teen.mthai, เด็กไทยอยากได้มือถือ-แท็บเล็ต-โน้ตบุ๊ก เป็นของขวัญมากที่สุด, เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.tlcthai.com/education/author/igdekdp/page/184>

อิทธิพลที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง

สภาพแวดล้อมในเมืองหลวงทุกวันนี้ดูเหมือนจะสวนทางกับนิยามต่างๆ ที่นายทุนหรือรัฐนิยามให้ไว้อย่างสวยหรู เช่น “กรุงเทพฯ.....ชีวิตดีๆที่ลงตัว”, “กรุงเทพฯ...เมืองน่าอยู่” ฯลฯ แต่ในความเป็นจริงทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม เราจะเห็นได้ว่าความแออัดของสิ่งปลูกสร้างที่ถือวิสาสะขึ้นมาอย่างหน้าตาเฉย และไร้ระเบียบเนื่องจากไม่ได้ถูกออกแบบหรือวางแผนมาตั้งแต่แรกเริ่มของระบบผังเมือง พอๆกับการขยายถนนหนทางที่ดูราวกับเป็นเส้นทางที่สับสนและคลั่งไคล้เพื่อรองรับกับขบวนพาหนะที่สัญจรบนท้องถนน หรือแม้แต่สายไฟระเกะระกะที่ดูจะกลายเป็นอัตลักษณ์ของเมืองกรุงเทพฯ ไปโดยปริยาย

สิ่งปลูกสร้างทั้งเก่าและใหม่อย่างสถาปัตยกรรมไทย และสถาปัตยกรรมแบบร่วมสมัย ที่มักจะเห็นเป็นภาพชินตาของคนไทยไปแล้วนั้น แม้ว่าสถาปัตยกรรมไทยหรือวัดวาอารามที่เพิ่งมีการก่อสร้างขึ้นมาใหม่ก็ตาม แต่เมื่อภาพที่ปรากฏพร้อมๆกับฉากหลังของวัดเหล่านั้นเป็นตึกอาคารสูงเสียดฟ้า ก็สามารถสร้างความสะเทือนใจได้ เพราะด้วยรูปแบบและหน้าที่ทางบริบทของความเจริญทางด้านวัตถุนิยมและทางจิตใจนี้ อาจจะยังไม่สามารถทำให้เกิดความกลมกลืนกันได้ จึง

กลายเป็นภาพที่สะท้อนแง่คิดให้แก่ผู้คน สังคม ของการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ดูจะไม่ลงตัว แต่กลับอยู่ร่วมกันได้จริง

ภาพที่ 3 วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4 วัดอมรินทร์ารามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

สำหรับพื้นที่ในเมืองนั้น ประชาชนอยู่กันอย่างหนาแน่นแออัด ที่ดินส่วนใหญ่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย เพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อการคมนาคมต่างๆเท่าที่จะเป็นไปได้ ฉะนั้นพื้นที่สีเขียว และพื้นที่เพื่อการนันทนาการ อันได้แก่ สวนหย่อม สนามเด็กเล่น สนามหญ้า สวนสาธารณะ จึงมีน้อยและอาจเริ่มที่จะหายไปบ้างเพราะพื้นที่เหล่านี้ไม่สามารถที่จะทำเงินให้กับรัฐหรือกลุ่มนายทุนได้

ภาพที่ 5 โครงสร้างของสถานีรถไฟฟ้าแอร์พอร์ตลิงค์(Airport Rail Link) กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 6 ตึกสูงใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร

อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมไทยและประติมากรรมไทยตามศาสนสถาน

สถาปัตยกรรมไทย คือมรดกทางวัฒนธรรมอันสำคัญของชาติ เป็นภูมิปัญญาสั่งสมแห่งบรรพชน ที่ประกอบไปด้วยภูมิปัญญาอันเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมมาอย่างยาวนาน สถาปัตยกรรมไทยจึงเปรียบได้ดังตัวแทนแห่งคุณค่าในเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะถ้าเป็นวัดหรือศาสนสถานที่ได้รับการสร้างอย่างวิจิตรบรรจง หรือสร้างด้วยศรัทธาของผู้สร้าง มีช่างชั้นเยี่ยมที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังแห่งศรัทธาแล้ว ความงดงามก็จะปรากฏและสามารถรับรู้ได้ถึงความเจริญทางพุทธิปัญญาภายในได้อย่างแน่นอน ทำให้ข้าพเจ้าเลือกที่จะหยิบยกรูปของสถาปัตยกรรมไทยที่มีความวิจิตรงดงามนี้ แทนความเป็นวัฒนธรรมเก่า ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอดีตได้เป็นอย่างดี

ประเภทของสถาปัตยกรรมไทย แบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. **สถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย** ได้แก่ บ้านเรือน ศาลาพักผ่อน และพระราชวัง เป็นต้น บ้านหรือเรือนเป็นที่อยู่อาศัยของสามัญชน ธรรมดาทั่วไป ซึ่งมีทั้งเรือนไม้ และเรือนปูน เรือนไม้มีอยู่ 2 ชนิด คือ เรือนเครื่องผูก และ เรือนเครื่องสับ ปัจจุบันบ้านเรือนไทยเหล่านี้ไม่ค่อยจะพบเห็นได้มากนัก เนื่องด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความเสื่อมโทรมและอายุการใช้งานของไม้ที่มีความทนทานน้อยกว่าปูน ประกอบกับไม้นั้นเริ่มหายากมากขึ้นและมีราคาที่สูง จึงทำให้คนส่วนใหญ่เลือกที่จะสร้างบ้านแบบสมัยใหม่ และปัจจัยทางด้านพื้นที่อันมีจำกัด บวกกับค่านิยมในปัจจุบันที่ไม่ต้องการรูปแบบของบ้านทรงไทยสักเท่าไรนัก

2. **สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา** ได้แก่ โบสถ์, วิหาร, กุฏิ, หอไตร, หอระฆัง, สถูป, พระปรารักษ์, เจดีย์ เป็นต้น ศาสนสถานเป็นศูนย์กลางทางด้านจิตใจของผู้คนในสังคม และใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา จึงถือเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคมไทย

คุณค่าดังกล่าวอาจมีมากน้อยแตกต่างกันไป สามารถแจกแจงได้มากมายนอกเหนือจากคุณค่าทางศิลปกรรมอย่างเห็นได้ชัดแล้ว ยังมีคุณค่าทางการศึกษา คุณค่าทางประวัติศาสตร์ หรือแม้แต่คุณค่าทางเศรษฐกิจ ดังเช่นวัดวาอารามที่นักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมกันอย่างมากมาย ซึ่งอาจจะไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของวัด แต่เป็นผลลัพธ์ที่ประจักษ์แจ้งดังนาราอารยประเทศที่มีมรดกทางวัฒนธรรม เฉกเช่น สถาปัตยกรรมไทย ต่างได้รับประโยชน์ทางอ้อมนี้กันถ้วนหน้า และรักษาไว้ให้เดินควบคู่ไปกับงานสร้างสรรค์ใหม่ๆ ในปัจจุบัน สะท้อนออกซึ่งแนวคิดที่ว่าเราคงไม่อาจวิไลหาแต่อดีตอันเรืองรอง หรือไขว่คว้าแต่เทคโนโลยีอันล้ำสมัยเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ควรรับไว้และ

สร้างสมดุลให้แก่คุณค่าที่ดีทั้งสองด้านนั้น ดังเช่นการแพทย์แผนใหม่ให้ดูแลสุขภาพทั้งกายและใจ หรือปรัชญาตะวันออกที่กล่าวถึงสมดุลทางธรรมชาติที่ต้องมีสิ่งคู่กันเพื่อส่งเสริมให้กันและกัน⁴

ภาพที่ 7 ตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทไธสวรรย์
ที่มา: มติชนออนไลน์, สุธิตต์ วงษ์เทศ : ของดีมีค่าราคายิ่ง ในตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
วัดพุทไธสวรรย์ ออยุธยา, เข้าถึงเมื่อ 21 กันยายน 2559, เข้าถึงได้จาก
<https://www.yaklai.com/lifestyle/special-article/the-best-prices/>

ในการนำเสนอผลงานของข้าพเจ้านั้น อาศัยโครงสร้างสถาปัตยกรรมไทย ประกอบไปด้วย 2 ยุคสมัย คือ สมัยอยุธยาตอนปลาย และ สมัยรัตนโกสินทร์ สมัยอยุธยานั้นสามารถแบ่งศิลปกรรมได้เป็น 3 ช่วง คือ ตอนต้น, ตอนกลาง, ตอนปลาย ส่วนศิลปกรรมที่โดดเด่นของยุคสมัยนี้ จะอยู่ในช่วงตอนปลายก่อนที่อาณาจักรจะล่มสลายลง ในด้านสถาปัตยกรรม รูปแบบทาง

⁴ ประกิจ ถักคนผจง, สถาปัตยกรรมไทยคุณค่าสู่สังคม, เข้าถึงเมื่อ 21 กันยายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.artbangkok.com/?p=2400>

สถาปัตยกรรมถือว่าอยู่ในจุดสูงสุด กล่าวคือ มีความงดงามและอ่อนช้อยตามลักษณะแบบไทยๆ ตัวฐานของอาคารนิยมทำเป็นรูปโค้งคล้ายท้องเรือ มีการเจาะหน้าต่างที่ผนังตกแต่งซุ้มประตูหน้าต่างประณีต ใช้กระเบื้องเคลือบมุงหลังคามีการนำเอาศิลปะการก่อสร้างอาคารของยุโรปเข้ามาผสมผสาน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในยุคนี้ คือ อาคาร 2 ชั้น ตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทธไสยาจารย์ และวัดสระบัว เป็นต้น

ภาพที่ 8 วัดสระบัว เพชรบุรี

สมัยรัตนโกสินทร์ รูปแบบของสถาปัตยกรรมนั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยจะมีความแข็งกระด้าง ไม่อ่อนช้อยเท่าสมัยอยุธยา ครั้งหนึ่งท่าน รศ.สุรศักดิ์ เจริญวงศ์ เคยเล่าให้ฟังว่า “เมื่อครั้งอาณาจักรอยุธยาล่มสลาย ช่างชั้นเยี่ยมของไทยได้ถูกเกณฑ์ไปเป็นช่างที่พม่าเสียหายเหลือไว้แต่เพียงลูกมือช่างเหล่านั้น ทำให้การสร้างงานศิลปกรรมจึงไม่อาจเทียบได้กับในสมัยอยุธยา” แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าศิลปกรรมสมัยรัตนโกสินทร์นั้นไม่ดีไม่งาม เพียงแต่เป็นการเทียบเคียงให้เห็นถึงยุคสมัยและความพิเศษของศิลปกรรมสมัยอยุธยาเท่านั้น

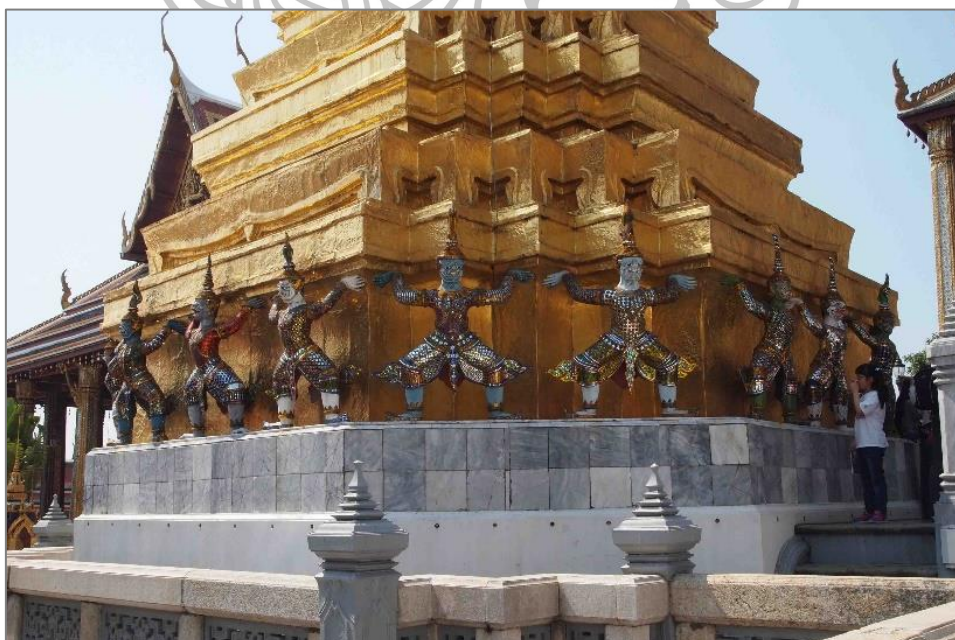
ภาพที่ 9 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม(วัดพระแก้ว) กรุงเทพมหานคร

วัดพระศรีรัตนศาสดารามหรือวัดพระแก้วนั้น ถูกสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของศิลปะสมัยรัตน โกสินทร์ก็ได้ จะมีศิลปกรรมสมัยอยุธยาบ้างปะปนอยู่แต่ก็ถูกสร้างขึ้นใหม่ทั้งหมด และยังเป็นการผสมผสานอิทธิพลจากชาติอื่นๆด้วย

ในส่วนของประติมากรรมที่ใช้ประดับตกแต่งตามฐานของสถาปัตยกรรมไทย ก็เป็นอีกหนึ่งแรงบันดาลใจสำคัญเช่นกัน เช่น ศิลปินหลักแบบศิลปะจีน ที่ยืนถ่มมิ่งทิ้งหน้าปากประตูคอยปกป้องรักษาบางอย่างที่ไม่อาจมองเห็น หรือประติมากรรมรูปยักษ์มาร ลิง ปู่นปั้นประดับกระຈก ที่ยืนเรียงรายขนานอยู่ตามฐานเจดีย์ กำลังออกท่าทางซิ่งซัง และแสดงสีหน้าคูร้าย ล้วนทำให้เกิดมิติทางความเชื่อบางอย่างจากวัฒนธรรมในยุคก่อนได้เป็นอย่างดี

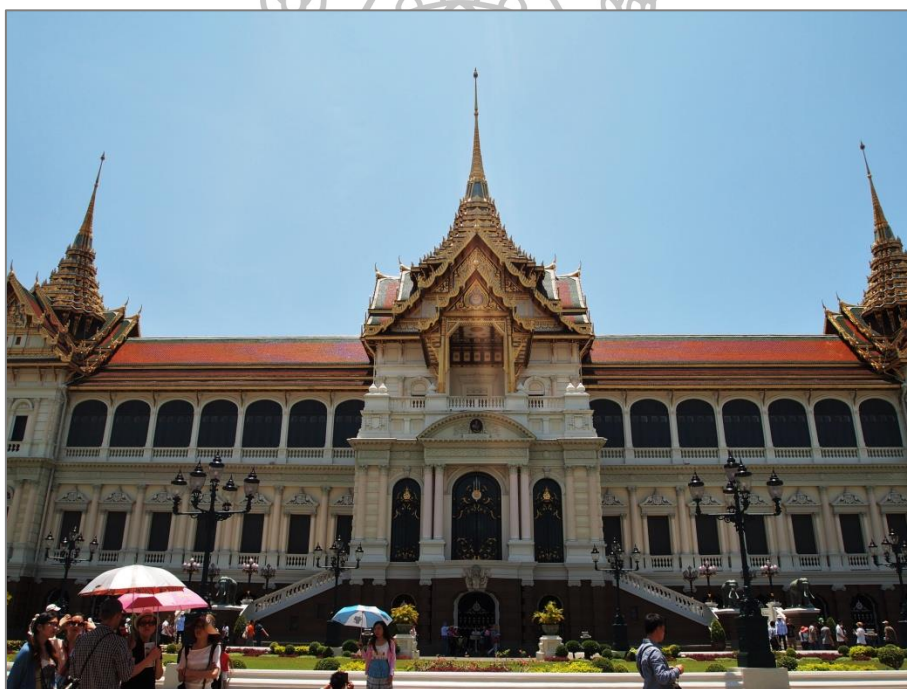

ภาพที่ 10 ศิลปินเจ้าหลักหิน บริเวณโดยรอบพระปรางค์วัดอรุณฯ กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 11 ชักษ์มารแบกสิงแบกฐานเจดีย์ทรงเครื่อง วัดพระศรีรัตนศาสดาราม กรุงเทพมหานคร

ในสมัยรัชกาลที่ 3 ศิลปกรรมแบบจีนมีอิทธิพลอย่างมาก โดยเฉพาะกับประเทศจีนในด้านการค้าขาย จึงไม่แปลกที่ช่วงเวลาดังกล่าวสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่มีลักษณะแบบจีนผสมอยู่ จากนั้นช่วงรัชกาลที่ 4 เริ่มมีการติดต่อกับชาติตะวันตกมากขึ้น การก่อสร้างอาคารแบบตะวันตกจึงเริ่มมีบทบาทมากขึ้น เพื่อรองรับกับกิจกรรมทางธุรกิจ นอกจากนี้อาคารราช การพระราชวังก็มีรูปแบบ ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมไทย เห็นได้ชัดที่สุดก็คือ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในสมัยรัชกาลที่ 5

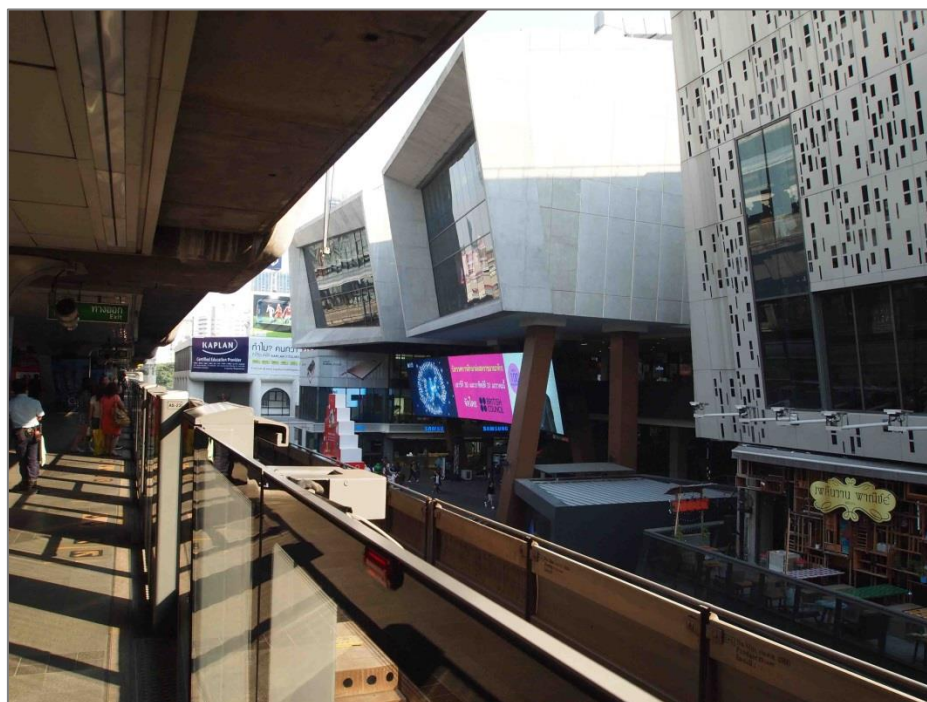

ภาพที่ 12 พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

อิทธิพลที่ได้รับจากสถาปัตยกรรมสมัยใหม่

สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ คือสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะที่เรียกว่า “สมัยใหม่” ซึ่งมีได้หมายถึงวิวัฒนาการล่าสุดของสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมสมัยใหม่มิใช่สถาปัตยกรรมร่วมสมัย แต่เป็นคำที่ใช้บรรยายสิ่งก่อสร้างที่มีองค์ประกอบคล้ายคลึงกันตามคำจำกัดความ ซึ่งโดยทั่วไปคือรูปทรงจะเกลี้ยงเกลาและปราศจากการตกแต่ง ลักษณะนี้เริ่มใช้กันเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 แต่

โดยทั่วไปแล้วลักษณะเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ในปัจจุบันก็ยังคงสรุปกันไม่ได้และยังเป็นที่ยกเถียงกันอยู่⁵

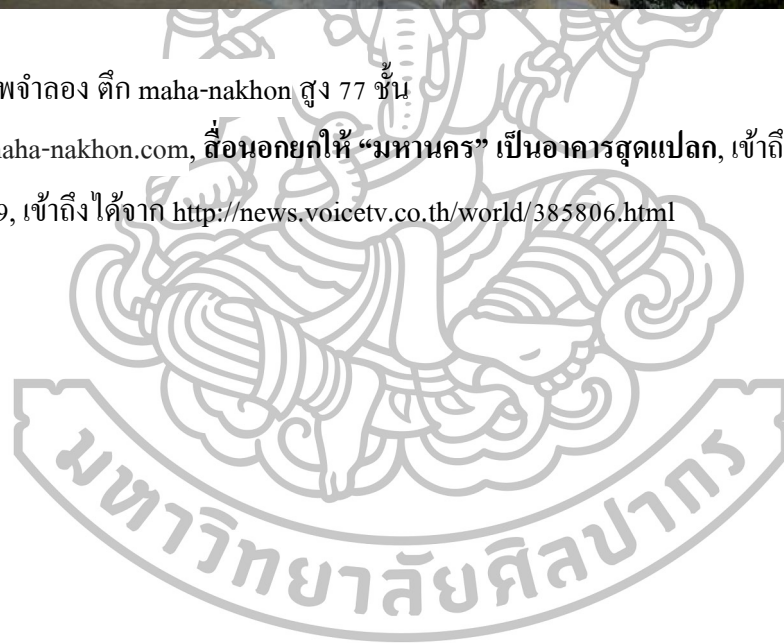
ภาพที่ 13 สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ บริเวณสยาม กรุงเทพมหานคร

ภาพของตึกสูงใหญ่ที่พบเห็นได้ทั่วกรุงเทพฯ นั้น ทั้งที่สร้างเสร็จแล้วและที่กำลังสร้างอยู่ ดูจะเป็นสิ่งคุ้นตาของคนในเมืองเป็นอย่างดี ภาพของตึกปลูกสร้างเหล่านี้ดูจะเป็นสัญลักษณ์ทางความเจริญรุ่งเรืองของเมืองหลวงไปโดยอัตโนมัติ สิ่งเหล่านี้คือความเจริญทางด้านวัตถุนิยมอย่างแท้จริงเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในหลายๆด้าน ทั้งที่อยู่อาศัย การคมนาคม เศรษฐกิจการเมือง สังคม จึงสามารถที่จะใช้เป็นสัญลักษณ์แทนวัฒนธรรมใหม่ที่มีความแตกต่างเป็นอย่างมากจากสถาปัตยกรรมในแบบเก่า

⁵วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, สถาปัตยกรรมสมัยใหม่, เข้าถึงเมื่อ 21 กันยายน 2559, เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/สถาปัตยกรรมสมัยใหม่>

ภาพที่ 14 ภาพจำลอง ตึก maha-nakhon สูง 77 ชั้น
ที่มา: www.maha-nakhon.com, ดือนอกยกให้ “มหานคร” เป็นอาคารสุดแปลก, เข้าถึงเมื่อ 21
กันยายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://news.voicetv.co.th/world/385806.html>

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ สิ่งสำคัญที่สุดในการกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างสรรค์นั้น ก็คือความชัดเจนของเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอผ่านการแสดงออก โดยต้องให้เนื้อหาเรื่องราวนั้นสอดคล้องกับรูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ จึงจะทำให้เกิดเป็นกระบวนการทางความคิดอย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะลงมือสร้างสรรค์ผลงานและสามารถนำเสนอผ่านเป็นผลงานภาพเขียนและรูปเล่มในการวิจัยได้

วิธีการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ หัวข้อ “ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่” ข้าพเจ้าได้วางแผนและเรียบเรียงไว้เป็นขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้ง่ายในทางปฏิบัติ โดยจากการศึกษาข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบ แนวความคิด เทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมให้ผลงานมีความสมบูรณ์และเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น โดยสามารถแบ่งรายละเอียดได้ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเก่าและใหม่ โดยจะเป็นในรูปแบบของสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อมของเมือง ข้อมูลที่ได้มานั้นส่วนใหญ่จะต้องลงพื้นที่เพื่อสำรวจความเป็นจริงจากสถานที่ต่างๆ บรรยายภาพ รูปทรงต่างๆที่เป็นสิ่งปลูกสร้าง เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่แวดล้อมรอบตัว การอยู่ร่วมกันของวัตถุต่างๆ ซึ่งข้าพเจ้าเลือกใช้วิธีการบันทึกเป็นภาพถ่าย การจดบันทึก รวมถึงความทรงจำ อีกทั้งยังศึกษาค้นคว้าข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ต(Internet) หนังสือ วารสาร ข่าว ฯลฯ เพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นมีความหนักแน่นทางเนื้อหามากยิ่งขึ้น

2. การประมวลผลความคิด เมื่อกำหนดรูปทรงโครงสร้างเป็นลายเส้นจากภาพร่างนั้น การจะทำให้เกิดผลงานจริงขึ้นมา นั้น จะต้องผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ รูปแบบที่จะนำเสนอให้ชัดเจนเสียก่อน ซึ่งประกอบไปด้วย รูปทรงและเนื้อหา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 รูปทรง เป็นการกำหนดโครงสร้างของรูปลักษณะทาง สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และพื้นที่ว่าง นำมาประสานโดยอาศัยจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกเป็นตัวนำ จากนั้นจึงคิดวิเคราะห์ถึงความสำคัญของสัญลักษณ์ที่เลือกนำมาใช้ในผลงาน และลดทอนหรือ คัดเลือกรูปทรงจากความเป็นจริง เพื่อถ่ายทอดสาระสำคัญ โดยกำหนดรูปทรงหลักของภาพไว้ เสมอ จากนั้นจึงจัดการกับรูปทรงที่มีความแตกต่างกันให้เกิดความน่าสนใจ

2.2 เนื้อหา เป็นการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในผลงานซึ่งจะมีความสำคัญอยู่ 2 ประเด็น คือ

2.2.1. วัฒนธรรมเก่าที่สะท้อนพุทธปัญญาทางจิตวิญญาณภายใน

2.2.2 วัฒนธรรมใหม่ที่สนองความต้องการทางวัตถุนิยมภายนอก

3. การสร้างภาพร่าง การกำหนดรูปแบบโครงสร้างของภาพ อาศัยจินตนาการและ อารมณ์ความรู้สึกเป็นตัวนำ ด้วยการประมวลความคิดผ่านการสังเคราะห์ของข้อมูลหลายๆอย่าง ซึ่งเป็นการนำมาประกอบขึ้นใหม่ เพื่อจัดการพื้นที่ของภาพและปรับแต่ง ลดทอน ทำให้ผลงานนั้น มีความน่าสนใจ จากนั้นจึงสรุปภาพรวมของผลงานว่าสามารถแสดงออกได้ตรงตามเนื้อหา เรื่องราวที่กำหนดไว้หรือไม่

4. การสร้างสรรค์ผลงานจริง นำภาพร่างที่ได้เตรียมไว้มาขยายลงบนพื้นผ้าใบด้วย วิธีการวาดเส้น การสร้างค่าน้ำหนักโครงสร้างของภาพ โดยสามารถปรับเปลี่ยนรายละเอียด บางอย่างเพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามขนาดของผลงานนั้นๆ แต่ยังคงอาศัยโครงสร้างภาพรวมของ ภาพร่างจนเกิดเอกภาพในผลงานแต่ละชิ้น

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ทัศนธาตุที่ปรากฏในผลงานสามารถที่จะเรียบเรียงเพื่ออธิบายให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายต่อ ผู้อ่าน ประกอบไปด้วย

1.เส้น(Line) มีส่วนสำคัญและเป็นหัวใจในผลงาน เพราะแสดงออกด้วยวิธีการวาดเส้น เริ่มตั้งแต่การร่างภาพโดยใช้ดินสอ พู่กัน กระทั่งเทคนิควิธีการชุคขีดลงไป ในผลงาน เส้นยังสามารถแสดงออกได้ของอารมณ์ความเคลื่อนไหวของภาพ การตัดกันอย่างรุนแรงของรูปทรงที่เกิดจากเส้นในแนวตั้งและแนวนอนยังช่วยสร้างความรู้สึกรุนแรงของความขัดแย้ง ในขณะที่เดียวกันก็สามารถสร้างเอกภาพในผลงานได้ด้วยการทับซ้อนของเส้น

2. น้ำหนัก(Tone) คือบริเวณที่ถูกแสงและเงา หรือการทำให้เกิดความอ่อนแก่ของสีนั้น เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดในผลงานก็ว่าได้ เนื่องจากในผลงานของข้าพเจ้านั้น เลือกที่จะใช้เพียงโทนของค่าน้ำหนัก ขาว เทา ดำ เป็นส่วนใหญ่ การปะทะระหว่างรูปทรงที่เกิดจากน้ำหนักช่วยสร้างให้เกิดมิติที่มากกว่าความเป็นจริงได้ น้ำหนักยังทำหน้าที่ประสานของรูปทรงทุกอย่างให้เกิดเอกภาพขึ้น และน้ำหนักยังสามารถแสดงเรื่องราวได้ด้วยเช่นกัน

3. ที่ว่าง(Space) เกิดจากการเว้นช่องว่างของรูปทรงหรือการสร้างด้วยเส้นให้มีรูปร่างขึ้น มีส่วนในการทำหน้าที่เป็นตัวประสานให้เกิดความกลมกลืน ช่วยสร้างบรรยากาศและอากาศในการสอดแทรกไปตามรูปทรงของในผลงาน

4. สี(Colour) ในทัศนคติของข้าพเจ้านั้น การเลือกใช้สีเพียงเล็กน้อยและใช้เฉพาะที่ เพื่อเป็นการลดบทบาทของสีลง ในขณะที่เดียวกันก็มีความหมายในตัวเองด้วย เช่น สีทอง และ สีที่ใช้เน้นในส่วนที่สำคัญเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สีถูกลดบทบาทลงเพื่อเสริมหน้าที่ของน้ำหนักให้ชัดเจนมากขึ้น

5. พื้นผิว(Texture) เป็นจุดเด่นสำคัญอีกอย่างหนึ่งในผลงาน เริ่มจากการเตรียมพื้นของผ้าใบ และการสร้างด้วยสีอะคริลิก รวมถึงการขีดขีดและขีดออก ทำให้สามารถรู้สึกได้ถึงผนังที่ผู้กร่อน เกิดมิติของเวลาที่ดูราวกับกำลังเสื่อมสลายและเกิดจินตนาการถึงสภาพของพื้นผิวบางอย่าง สร้างบรรยากาศในผลงานให้เลื่อนไหลและดูเป็นธรรมชาติ

ขั้นตอนและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

1. การปรับสภาพของพื้นผิวของผืนผ้าใบที่จะใช้เขียนรูป ด้วยการใช้สีรองพื้นผนังปูน กลิ้งให้ทั่วประมาณ 2-3 รอบ จากนั้นจึงขีดให้พื้นสามารถเขียนได้ราบรื่น

2. ขยายภาพร่างลงบนผืนผ้าใบให้เท่ากับขนาดของเฟรมผ้าใบที่จะสร้างด้วยลายเส้นดินสอ และปรับรายละเอียดบางส่วนเพื่อให้เกิดความเหมาะสม จากนั้นจึงร่างทับอีกทีด้วยสีอะคริลิกเพื่อถาวรไม่ให้ภาพร่างหายเมื่อเจอน้ำ

3. สร้างพื้นผิวด้วยการใช้สีอะคริลิกผสมกับน้ำในปริมาณมาก จากนั้นจึงทำการวาด และ สาดสีลงบนผืนผ้าใบในขณะที่เฟรมวางนอนอยู่ กระบวนการนี้ต้องทำซ้ำอยู่บ่อยครั้ง ขึ้นอยู่กับความพอใจ

4. ขั้นตอนการเขียนรูปมี 2 ลักษณะ คือ

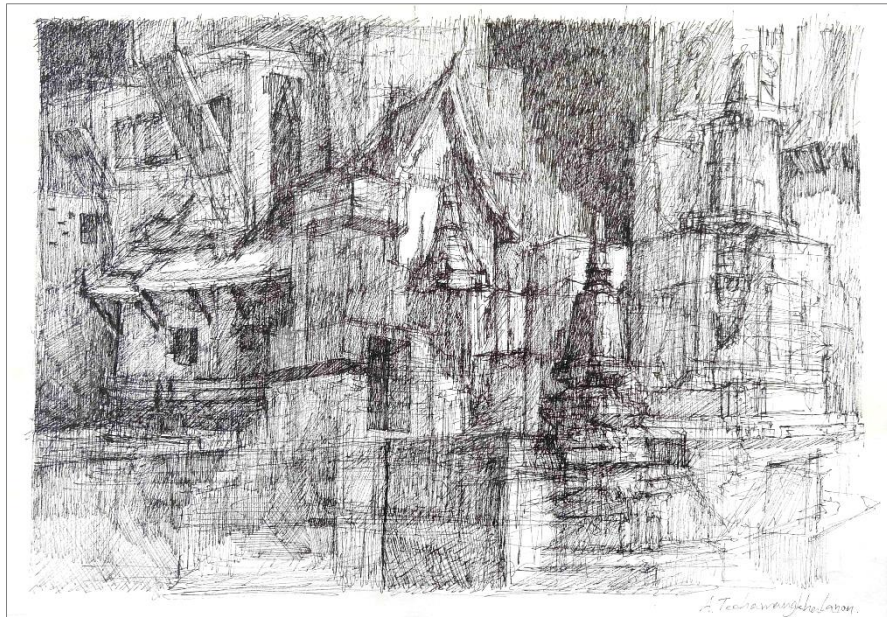
4.1 เขียนเพื่อเพิ่มน้ำหนัก ด้วยการใส่สีอะคริลิกผสมกับน้ำให้เกิดน้ำหนักที่แตกต่างกันออกไป จากนั้นจึงการใช้พู่กันวาดและตัวตีแปรง เพราะช่วยให้เกิดอารมณ์ในภาพได้ การสร้างน้ำหนักนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของภาพรวมด้วย

4.2 การเช็ดออก เป็นการเช็ดด้วยสำลีหรือผ้าสะอาดเพื่อให้เกิดน้ำหนักสว่าง โดยอาศัยจังหวะระหว่างการเขียนรูปที่ยังเปียก หรือแห้งไม่สนิท เช็ดเพื่อให้บริเวณดังกล่าวหลุดออกจนเกิดความสว่างขึ้น

5. ภาพรวมของผลงาน คัดค่าน้ำหนักของผลงาน จังหวะของน้ำหนักและการเน้นในบางตำแหน่ง

ภาพที่ 15 ภาพร่างลายเส้นผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 16 ภาพร่างลายเส้นผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 17 การร่างภาพด้วยดินสอดินและสีอะคริลิก

ภาพที่ 18 การร่างภาพและสร้างค่าน้ำหนัก

ภาพที่ 19 การทำพื้นผิวโดยรวมของภาพ

ภาพที่ 20 การสร้างค่าน้ำหนักระยะที่ 1

ภาพที่ 21 การสร้างค่าน้ำหนักระยะที่ 2

ภาพที่ 22 การสร้างค่าน้ำหนักระยะที่ 3 และเริ่มเก็บรายละเอียด

ภาพที่ 23 การเก็บรายละเอียดและเสร็จสมบูรณ์

บทที่ 4

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่” มีที่มาจากการพัฒนาผลงานในผลงานช่วงปริญญาตรี จนมาเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทชุดนี้ ซึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานนั้นต้องปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบรวมถึงเนื้อหา ตลอดจนทัศนคติของผู้สร้างสรรค์อยู่เป็นระยะ เพื่อพัฒนาผลงานให้สามารถถ่ายทอดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยลำดับการพัฒนาผลงานได้ดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1

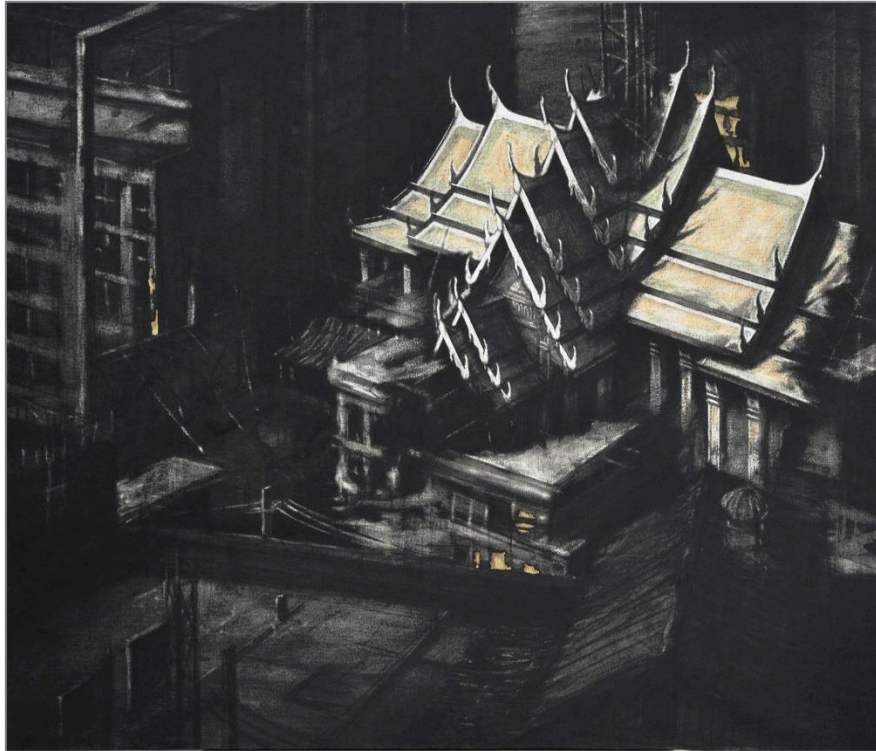
เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อพยายามพัฒนาผลงานให้มีความแตกต่างจากผลงานชุดก่อน จะสังเกตได้ว่ารูปแบบของผลงานในระยะนี้จึงดูไม่ค่อยปะติดปะต่อเท่าที่ควร เนื่องจากทัศนคติของข้าพเจ้าเริ่มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ้าง ในระยะนี้ผลงานส่วนใหญ่จึงมีขนาดเล็กเพื่อลดเวลาในการสร้างสรรค์ให้สั้นลง และในระยะหลังเริ่มมีการทดลองชิ้นใหญ่ขึ้นโดยพยายามใช้เทคนิควิธีการมากขึ้น ภาพรวมของผลงานดูกว้างมากขึ้นแต่ดูเหมือนจะกว้างมากเกินไป และยังไม่ค่อยเป็นเอกภาพเท่าไรนัก แต่ในด้านการแสดงออกนั้นถือว่าทำได้ดี ต่อมาข้าพเจ้าได้ทดลองเปลี่ยนบทบาทของสถาปัตยกรรมมาเป็นรูปของประติมากรรม แต่กลับพบว่าทั้งเนื้อหาและรูปแบบไม่สอดคล้องกับผลงาน อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงหรือการทดลองอะไรใหม่ถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะทำให้เข้าใจถึงปัญหา เข้าใจถึงความเป็นไปได้ในการเลือกใช้สัญลักษณ์ต่างๆมาประกอบกันขึ้น เพียงแต่การค้นคว้าข้อมูลนั้นยังไม่หนักแน่นและจริงจังมากพอ

ภาพที่ 24 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 25 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 26 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 27 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 28 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 29 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6

ภาพที่ 30 ภาพบรรยากาศการติดตั้งผลงานระยะที่ 1

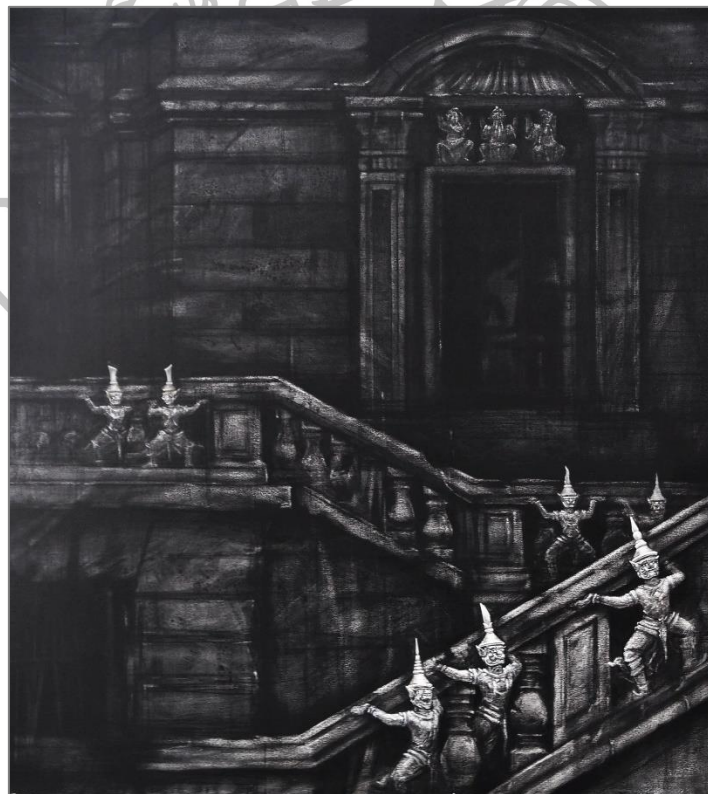
ที่มา : นิทรรศการ “Hope in the Darkness” Whitespace gallery Bangkok

ภาพที่ 31 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7

ภาพที่ 32 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 8

ภาพที่ 33 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 9

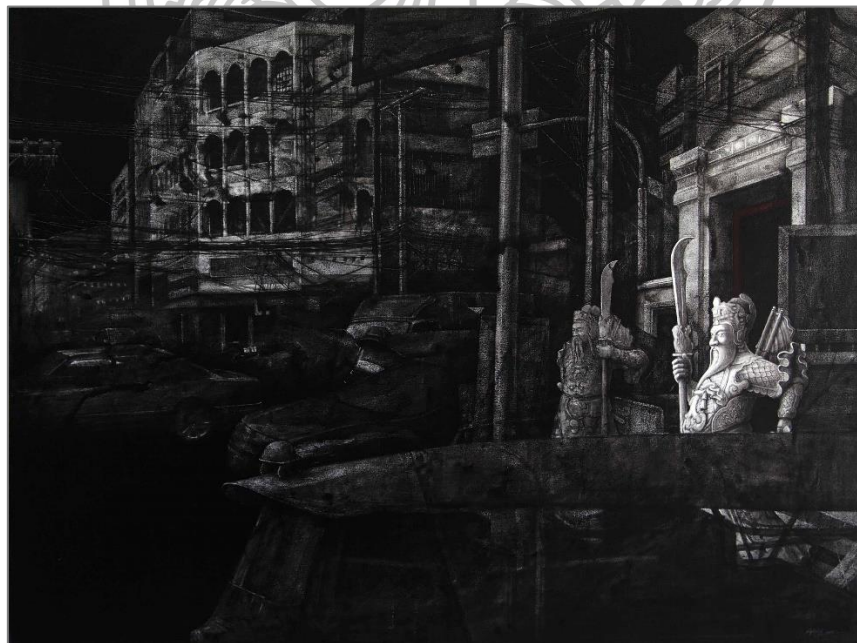
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2

ผลงานระยะนี้ให้ความสำคัญไปที่รูปทรงของประติมากรรมมากขึ้น เนื่องจากต้องการที่จะทดลองใช้รูปสัญลักษณ์ที่ไม่ใช่สถาปัตยกรรมไทย เพื่อหาความเป็นไปได้ใหม่ๆ ประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าว เกิดความวุ่นวายภายในสังคม ณ ขณะนั้น จึงเกิดแนวคิดที่จะนำรูปประติมากรรมที่มีความหมายของการปกป้องรักษาสถานที่สำคัญต่างๆ และยังเป็นสิริมงคลต่อสถานที่นั้นๆ นำมาใช้ตีความในเรื่องของความดีงาม ความหวัง ให้เกิดขึ้นภายในสังคมที่ดูสับสนและวุ่นวายแห่งนี้ ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นในผลงานระยะนี้คือ รูปทรงสถาปัตยกรรมหรือตุ๊กตาดินนั้น ด้วยท่าทางที่นิ่งและไม่สามารถเปลี่ยนบริบทของตัวรูปทรงได้มากนัก ประกอบกับการสร้างสภาพแวดล้อมขึ้นมา นั้นดูสมจริงมากเกินไป ทำให้จินตนาการบางอย่างในผลงานขาดหายไป

ต่อมาจึงเกิดการเปลี่ยนสัญลักษณ์มาเป็นรูปทรงของภาพแบกแทน คือ ยักษ์แบกและลิงแบก เพื่อทดลองหาความเป็นไปได้ ที่จะนำมารวมเข้ากับโครงสร้างที่ใช้จินตนาการสร้างขึ้นมาใหม่ ทำให้เกิดความหมายใหม่ขึ้นและมีลักษณะที่ดูเหมือนจะสามารถเข้ากันกับโครงสร้างใหม่ได้มากกว่าดินเผา อย่างไรก็ตามข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าผลงานที่ผ่านมานั้นจะไม่ดี ไม่งาม เพียงแต่ว่าต้องการเปรียบเทียบให้เห็นถึงการพัฒนาไปข้างหน้าที่ดีขึ้นเท่านั้น ส่วนปัญหาของรูปภาพแบกนี้ ยังดูเหมือนพยายามเล่าเรื่องมากเกินไปอยู่ ข้าพเจ้าพบว่าเส้นที่พาดทับไปมานั้นยังดูขัดสายตา จนทำให้บดบังความสำคัญลงไปด้วย รวมถึงรูปทรงประติมากรรมยังมีลักษณะไม่ค่อยเป็นเอกภาพกับโครงสร้างของอาคารสมัยใหม่นัก และยังไม่สามารถให้ความรู้สึกถึงการรับน้ำหนักได้จริง

ภาพที่ 34 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ภาพที่ 35 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ภาพที่ 36 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ภาพที่ 37 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ภาพที่ 38 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ภาพที่ 39 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6

ภาพที่ 40 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7

ภาพที่ 41 ภาพบรรยากาศการติดตั้งผลงาน ระยะที่ 2 และระยะวิทยานิพนธ์

นิทรรศการ “Hope on the Ruins” พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ กรุงเทพมหานคร

การสร้างสรรคัระยะผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่” เป็นการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่องจากผลงานชุดก่อน โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบ ที่มุ่งเน้นให้เกิดความสมบูรณ์และเป็นเอกภาพ มีลักษณะของการผสมผสานโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมและประติมากรรมที่สอดแทรกอยู่ อีกทั้งยังได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม โดยการนำสถาปัตยกรรมไทยสมัยอยุธยาตอนปลายมาประกอบในผลงานด้วย เพราะถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะกว่าสมัยรัตนโกสินทร์ และให้คุณค่าทางสุนทรียภาพได้เป็นอย่างดีและเกิดความชัดเจนในผลงานมากยิ่งขึ้น วิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงประกอบไปด้วยผลงานทั้งหมด 5 ชิ้น โดยอาศัยกระบวนการสร้างสรรค์และพัฒนาทางเทคนิควิธีการจากผลงานที่ผ่านมา ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ เป็นการเน้นไปที่รูปประติมากรรมยักษ์ ถึงระดับกระฉาก และตึกอาคารสมัยใหม่ที่มีลักษณะการเรียงขนานไปกับราวตึก กำลังออกท่าทางชิงชังแบกรับโครงสร้างไว้ สลับทับซ้อนไปตามมิติของโครงสร้างที่สร้างขึ้นจากอุดมคติ โดยข้าพเจ้าใช้คติความเชื่อโบราณ ที่ว่า การสร้างรูปประติมากรรมยักษ์แบก ลิงแบกไว้ได้ฐานสถาปัตยกรรมไทยนั้น นอกจากเพื่อการประดับตกแต่งให้สวยงามแล้วนั้น ยังเป็นการให้ความสำคัญกับสถาปัตยกรรมนั้นๆหรือสถาปัตยกรรมไทยนั้นมีความสำคัญเป็นพิเศษ และช่วยให้รู้สึกถึงความมั่นคงแข็งแรง จึงเป็นการปรับเปลี่ยนบริบทโดยอาศัยคติความเชื่อเดิมเป็นพื้นฐาน โดยการนำรูปประติมากรรมให้อยู่ในสถานที่ใหม่หรือผิดที่ผิดทาง เพื่อสะท้อนถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่ อีกทั้งยังเป็นเหมือนการหนุนหรือรองรับ โครงสร้างสมัยใหม่ให้สามารถตั้งอยู่บนรากฐานความดีงามได้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าเลือกที่จะขยายภาพให้เห็นถึงรายละเอียดของผลงานให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากในผลงานก่อนหน้านี้ไม่สามารถที่จะให้ในรายละเอียดของการประดับกระฉาก ที่มีความวิจิตรงดงามเป็นอย่างมาก ทั้งยังให้ความรู้สึกเปล่งประกายเมื่อกระทบแสง และแสงนี้ยังสาด

ส่องไปกระทบตัวอาคารสมัยใหม่ ชวนให้คิดคำนึงถึงสุนทรียภาพที่เกิดขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งแบบรุนแรง ระหว่างรูปทรงถึงแบกซ์กับอาคารสมัยใหม่ที่ถาโถมลงมาฝั่งและกดทับบางส่วนของประติมากรรม แต่ก็ยังเผยให้เห็นประกายทองของส่วนฐานอยู่ อีกทั้งใบหน้าทีคุดันและแข็งกร้าวยังเป็นเสน่ห์ของงานประติมากรรมอีกด้วย ผลงานชิ้นนี้จึงว่าด้วยการเป็นส่วนหนึ่งระหว่างกันและกัน โดยไม่สามารถตัดอย่างใดอย่างหนึ่งออกจากกันได้ การเชื่อมโยงและผสมผสานจนเป็นเสมือนสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของสังคมไทย แต่การผสมผสานนี้ยังมีลักษณะที่ดูขัดแย้งกันเสมอ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

เป็นการสร้างมิติที่ทับซ้อนไปมาระหว่างสถาปัตยกรรมไทย รูปทรงประติมากรรมประดับกระจก และสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ เป็นผลงานที่เสนอแง่มุมผ่านทัศนคติที่มีต่อสังคม โดยการประกอบกันขึ้นของรูปทรงที่มีความแตกต่าง เป็นการผสมผสานของรูปทรงที่ทำให้เกิดความงามเฉพาะและมีความเป็นเอกภาพในผลงาน ที่รูปทรงต่าง ๆ นั้นสามารถอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งในภาพนั้นจะเห็นได้ว่า รูปยักษ์แบกพยายามที่จะรับโครงสร้างสมัยใหม่ไว้ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังเผยให้เห็นความวิจิตรงดงามของสถาปัตยกรรมไทยด้วยเช่นกัน จึงเกิดคำถามว่าอะไรสำคัญกว่ากัน ซึ่งคำตอบน่าจะเป็นวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงความเจริญทางด้านจิตใจ แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันนั้นดูเหมือนความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัตถุภายนอกนั้นจะมีความสำคัญมากกว่า

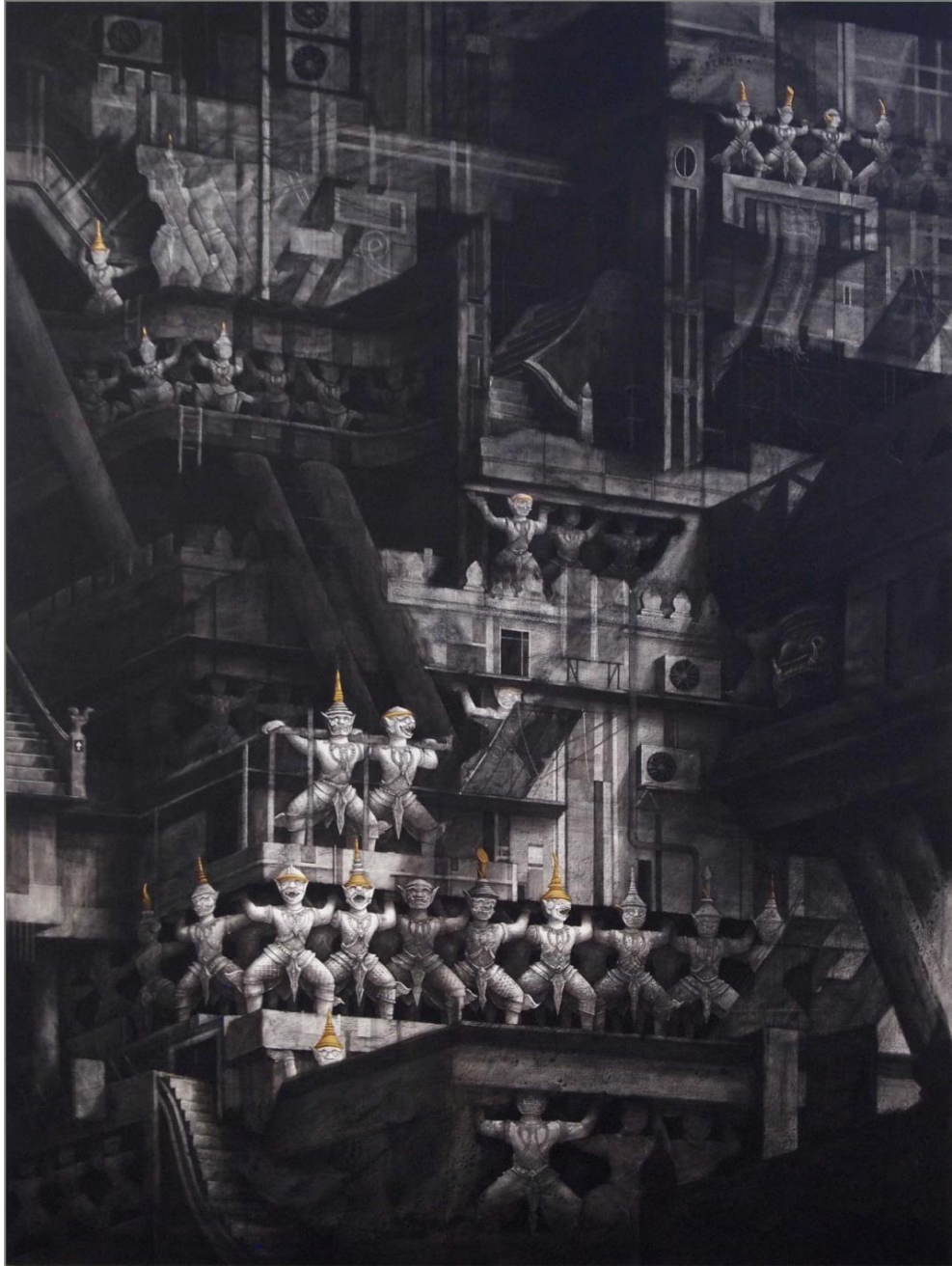
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

นำเสนอมุมมองให้มีลักษณะเป็นทิวทัศน์(Landscape) มีการนำสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลายมาประกอบในผลงาน ลักษณะของภาพแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะหน้าจะเห็นการประกอบของรูปทรงเจดีย์ รูปทรงตึกที่เป็นเหลี่ยม เสาไฟฟ้าและสายไฟฟ้า โดยสายไฟนั้นพาดผ่านไปสู่ระยะหลังที่เผยให้เห็นความงดงามของโบสถ์ โดยมีตึกอาคารสมัยใหม่ผุดออกมาจากตัวโบสถ์หรือกำลังกดทับไว้ ลักษณะเหล่านี้ทำให้เกิดสุนทรียภาพขึ้นในผลงาน เป็นความรู้สึกกว้างๆ ที่ถ้าเกิดขึ้นจริงนั้นอาจดูไม่งาม ช่วยสร้างอารมณ์ที่เลื่อนไหลไปตามภาพ แสดงให้เห็นถึงรูปทรงที่เป็นอิสระและดูไร้ระเบียบของสภาพแวดล้อมทางสังคม อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าสิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นอัตลักษณ์ของสังคมเมืองได้เป็นอย่างดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ข้าพเจ้านำเสนอด้วยรูปทรงของโบสถ์สมัยอยุธยาให้มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อต้องการแสดงถึงพลังและความงดงามของสถาปัตยกรรมไทยที่สะท้อนพุทธปรัชญาทางจิตวิญญาณ และคุณค่าของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีได้ลดน้อยถอยลงตามกาลเวลา แต่กลับดูเหมือนจะมีมากยิ่งขึ้นเมื่อเทียบกับโครงสร้างอาคารสมัยใหม่ ที่ตอบสนองความต้องการทางวัตถุนิยมภายนอก ดังนั้นในผลงานจะเห็นได้ว่ารูปทรงสถาปัตยกรรมไทยนั้น จะมีบทบาทสำคัญเหนือรูปทรงของอาคารสมัยใหม่ ที่สอดคล้องทับซ้อนอยู่ร่วมกันอย่างผิธรรมชาติ เนื่องจากข้าพเจ้าต้องการตีความถึงสภาวะในมุมมองกลับให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของความเจริญทางด้านจิตใจให้มากกว่าความเจริญทางด้านวัตถุนิยมภายนอก ที่ดูเหมือนในความเป็นจริงจะมีบทบาทมากกว่า อย่างไรก็ตามเราควรที่จะรับไว้และสร้างสมดุลให้แก่คุณค่าทั้ง 2 ด้าน เพื่อประโยชน์สุขและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 42 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ภาพที่ 43 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 44 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ภาพที่ 45 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ภาพที่ 46 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ของความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมเก่าและใหม่” สร้างสรรค์ขึ้นจากความสนใจในเรื่องของสุนทรียภาพที่เกิดจากความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม ที่สื่อสารได้มากกว่าแง่มุมของความสวยงาม (Beauty) เพียงด้านเดียว แต่ยังสามารถแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก ที่ขยายขอบเขตไปสู่สุนทรียภาพทางความรู้สึกในลักษณะอื่นๆ ที่ปรากฏร่วมอยู่ในผลงานได้อีกด้วย เช่น ความเศร้าโศก (Tragic) ความน่าเกลียด (Ugly) ความขบขัน (Comic) ความน่าพิศวง (Sublime) ความน่าสนใจ (Interested) ความไม่น่าสนใจ (Disinterested) ความทะเยอทะยาน (Ambition) และ การมีส่วนร่วม หรืออิน (Inner) เป็นต้น โดยถ่ายทอดโครงสร้างของความสัมพันธ์ทางสุนทรียศาสตร์ดังกล่าวผ่านผลงานจิตรกรรมเชิงสัญลักษณ์ที่มีการผสมผสานรูปแบบและเนื้อหาทางอุดมคติไทย ด้วยวิธีการเพิ่มลดทอน ผสมผสานและประกอบสร้างรูปทรงและพื้นที่หรือสภาวะแวดล้อมใหม่จากจินตนาการเชิงสัญลักษณ์ เพื่อสะท้อนประเด็นทางศิลปะที่แสดงสภาวะความแตกต่าง หลากหลายและการเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงไม่ใช่บทสรุปทั้งหมดของเนื้อหาและเรื่องราวที่ได้กล่าวมาข้างต้น เป็นเพียงการตีความถึงประเด็นหนึ่งที่กำลังเป็นกระแสท่ามกลางการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรม และอัตลักษณ์ในแง่สุนทรียศาสตร์ทางศิลปะกับสังคมไทยในอนาคต และหวังว่าผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาแก่ผู้สนใจ และตั้งคำถามสะท้อนกลับไปสู่สังคมได้ตระหนักถึงความเจริญทางด้านจิตใจและคุณค่าความสำคัญของวัฒนธรรมกับการเปลี่ยนแปลง

รายการอ้างอิง

ชลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2542.

ประกิจ ลักนพจง. สถาปัตยกรรมไทยคุณค่าสู่สังคม. เข้าถึงเมื่อ 21 กันยายน 2559. เข้าถึงได้จาก

<http://www.artbangkok.com/?p=2400>

ยศ สันตสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.

วารสารณ พวงไทย. “บทบรรณาธิการ.” *baccazine*, 10 (แจกฟรีรายสามเดือน 2557): 01.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. สถาปัตยกรรมสมัยใหม่. เข้าถึงเมื่อ 21 กันยายน 2559. เข้าถึงได้จาก

<https://th.wikipedia.org/wiki/สถาปัตยกรรมสมัยใหม่>

รายละเอียดภาพผลงานการสร้างสรรค์

ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1

1. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน “สัญลักษณ์แห่งความหวัง 3” ขนาด 70x90.5 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนกระดาษ ปีที่สร้าง 2557
2. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน “โครงสร้างทางใจ” ขนาด 45x40/3 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2557
3. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน “ซากแห่งอารยะ” ขนาด 60x70 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2557
4. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน “ครอบงำ 1 / 2” ขนาด 50x40/2 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2557
5. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5
ชื่อผลงาน “ความหวัง” ขนาด 60x70 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558
6. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6
ชื่อผลงาน “พื้นที่ทางใจ” ขนาด 60x100 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558
7. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7
ชื่อผลงาน “ซากอารยธรรม” ขนาด 150x200 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558
8. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 8
ชื่อผลงาน “แบก” ขนาด 60x80 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558
9. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาที่ 1 ชั้นที่ 9
ชื่อผลงาน “ทางขึ้นทางลง” 70x60 ซม. เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2

1. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ผู้พิทักษ์ 1” ขนาด 120x140 ซม. เทคนิค สีอะคริลิก ทองคำเปลวบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

2. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “ผู้พิทักษ์ 2” ขนาด 120x160 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

3. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “ผู้พิทักษ์ 3” ขนาด 170x200 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

4. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “ก้าจูน 1” ขนาด 80x110 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

5. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “ก้าจูน 2” ขนาด 80x100 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

6. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน “ก้าจูน 3” ขนาด 170x130 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

7. ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน “ด้านทาน” ขนาด 160x190 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

1. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ก้าจูน 4” ขนาด 250x190 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

2. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “ก้าจูน 5” ขนาด 150x180 ซม. เทคนิค สีอะคริลิก ทองคำเปลวบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2558

3. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “มิติวัฒนธรรม” ขนาด 210x160 ซม. เทคนิค สีอะคริลิก ทองคำเปลว บน
ผ้าใบ ปีที่สร้าง 2559

4. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “ภูมิทัศน์” ขนาด 240x170 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2559

5. ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “วัดสระบัว” ขนาด 200x260 ซม. เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2559

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายอภิพล เตชะมังคลานนท์
ที่อยู่	146 ซ.นนทบุรี8แยก2 ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทร	0846990494
E-mail	aphiphon.psg@gmail.com
การศึกษา	
พ.ศ. 2559	ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์(ศิลป์ไทย) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2557	ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์(ศิลป์ไทย) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
การแสดงผลงาน	
พ.ศ. 2559	นิทรรศการเดี่ยว “Hope on the Ruins” พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2558	นิทรรศการคู่ “Hope in the Darkness” Whitespace Gallery, กรุงเทพฯ นิทรรศการกลุ่ม “Equable” Kalwit Studio&Gallery, กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2557	นิทรรศการกลุ่ม “ไท นัย อาเซียน” พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทยพาณิชย์
พ.ศ. 2556	นิทรรศการกลุ่ม “The 32 nd ” UOB Painting of the Year Award สิงคโปร์ นิทรรศการกลุ่ม “36 ปี ภาควิชาศิลป์ไทย” The Queen’s Gallery, กรุงเทพฯ
เกียรติประวัติ	
พ.ศ. 2558	Purchase Prize : Drawing, การแสดงผลงานภาพพิมพ์และวาดเส้น นานาชาติครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2557	รางวัลชมเชย ศิลปกรรมช่างเผือกครั้งที่ 3
พ.ศ. 2556	รางวัลดีเด่น Young Thai Artist Award 2013 รางวัลชนะเลิศ UOB Painting of the Year 2013 ทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรค์ศิลปะ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

เกียรตินิยมเหรียญเงิน “ศิลป์ พีระศรี” การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของ
ศิลปินรุ่นเยาว์ครั้งที่ 30

รางวัลที่ 2 ช.กรุงเทพฯ การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 59

รางวัลยอดเยี่ยม จิตรกรรมเอเชียพลัส ครั้งที่ 3

